

31.

DISSERTATIO INAVGURALIS MEDICA
DE

FABIS COFFEE, EARUMQUE SUB INFUSO USU ET ABUSU, QUAM

DIRIGENTE DIVINA CLEMENTIA AC GRATIA,
RECTORE UNIVERSITATIS AC PRO-CANCELLARIO,
VIRO MAGNIFICO, MAXIME REVERENDO, PRÆNOBILI, AMPLIS-
SIMO ATQVE CONSULTISSIMO,

DOMINO

CHRISTOPHORO IGNAT. DE GVDENVS, J.V.D.

IN SIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV. CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC
CELSISS. PRINC. ELECTORIS MOGVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EJVSDEM-

QUE PER THVRING. IN SPIRIT. SIGILLIFERO;

INCLITA FACULTATE MEDICA

ALMAE AC PER-ANTIQUÆ UNIVERSITATIS ERFORDIENSIS
GRATIOSÆ ANNVENTE,

P RÆ SIDE

DN. D. HIERONYMO *Sudolfi*
EMINENTISS. ELECT. MOGVNT. CONSIL. ET ARCHIATR. FACULT. MEDICÆ
AC PHILOS. ASSESSORE ORDINARIO, hujusdemque p. t. DECANO, n. n.
CHTMIAE ET MATHEM. PROF. IUBL.

DNO PATRONO, PROMOTGRE ET PRAECEPTORE SUO COLEN-
DISSIMO,

PRO LICENTIA
SUPREMOS IN MEDICINA HONORES AC PRIVILEGIA
DOCTORALIA

LEGITIME CAPESSENDI

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBJICIET

DAVID GOTTLÖB HEROLD, Hertzberg-Saxo.

AUCTOR ET RESPONDENS.

DIE XVI. MARTII, ANNO MDCCXXIV.

IN AUDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS, HOR. CONSUET.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.

VIRIS

Prænobilissimis, Excellentissimis, Amplissimis, Consultissimis, Prudentissimis.

Dominis

DOMINI S

PERANTIQUÆ CIVITATIS CYGNEÆ,

**CONSULIBUS,
SYNDICIS,
PRÆTORIBUS,
à SECRETORIBUS,**

CÆTERISQUE

SENATORIBUS GRAVISSIMIS

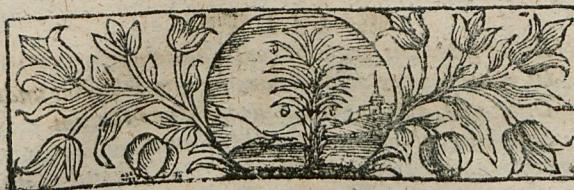
*Dominis, Patronis, Fautoribue & respective Cognatis
atque Adfinibus meis*

Omni observantiae cultu devenerandis

Dissertationem hanc Inauguralem

D. D. D.

AUTOR:

PROœMIUM.

Uit perpetuo animus noster in nova,
exotica atque peregrina, sive estimatio-
ne male fundata, sive imaginatio-
ne perversa sub grati saporis exquisi-
ta specie, aut consuetudinis saltēm in-
citemento. Neque hoc novum est.
aut nostri potius seculi gloriosum desi-
derium; siquidem à mundi quasi primordiis ea exoticorum
orexis, ut ita loquar, viguit, claruit & undique & undique
migrantibus hinc inde populis sese disseminare cepit. Altius
illud quidem studium, certo respectu admodum laudabile,
utile, jucundum & quodammodo necessarium, hoc loco dare
evolutum & vel ab ante, vel post dituvianis temporibus sta-
tim originem trahere, non est mei instituti: Cum jam pro-
ximioribus presertim stante re Romana, quibus delitiae ad
summum erant, quidam Satyricus de suis Romanis ceci-
nerit:

Ingeniosa gula est. Siculo scarus equore mersus
Ad mensam vivus perducitur, inque Lucrinis

A 2

Eruca

*Eruta littoribus vendunt conchylia cænas,
Utrenovent per damna famem, jam Phasidos unda
Orbata est avibus: mutoque in littore tantum
Sole desertis adspirant frondibus auræ.*

*Et quantis non nisibus, quantis laboribus, sumibus atque
periculis ad ultimos usque terræ fines, aut si ultra quedam
abdicta, non tendit Nauplius, qua mare, qua terras rimans,
subvertens imaque miscens summis, an adduc quicquam
uonduum usum nec gustatum nec auditum visceribus illis
absconditum, quo curiosis, delitosis oculis gulaeque satisfa-
ciat. Mibi jam non sermo erit de pretiosis quibusdam gem-
mis, lapidibns, monstrois margaritis aliisque mirandis na-
ture luisbus, fabrefactis, pictis atque ornatis; Gazophyla-
cia magis Regum & Principum illustrantibas: nec de mor-
ribus, ritibus, legibus qualibuscunque, aut scientiis, aut ar-
tibus gentium ab ultima Thule petitis; Sed delitiosa, exoti-
ca hic se ficit faba, de qua nonnunquam in novellis ebucci-
natur: Uberrimum hujus anni extitisse Fabarum Coffe
proventum, ex eo apparet: quod Typhis noster plusquam
centenis millibus libris appulerit. Quis non gaudio diffuat
delicatus? uberiorem jam dudum exoptans harum appa-
ratum. Larga illico dantur manu, nec vita, nec sanitatis
habetur ratio. Et quanquam ingeniosissimæ profectio gula
aliquid dederim, ne forsitan anorexia laborare incipient
majusque uno sublato, subnascatur malum: sum-
mo tamen moderamine opus est, quanto magis exotica illa
infusa & quidem saturiora atque largius pota, morborum
potius somenta & lenocinia, quam luxuria porculenta exi-
stant. Placuit itaque Thematis Inauguralis loco hasce fa-
bas curatius penitare analysique chymica subjicere, quidve
salu-*

*salutare, quod exiguum sane, vel noxiū gulosi potatores,
in quos hęc faba maxime cuditur, libi de his promittere
queant adnectere. Annuat mihi divina gratia, quo omnia
bene cedant atque feliciter.*

Caput I.

De nomine Fabarum Coffee & descriptione
botanica & præparandi modo.

s. I.

DE Fabis acturo Coffee & primum quidem de nomine duplici venit nostrum subiectum, generali & speciali, priori ob similitudinem leguminosi illius generis, altero ad individui distinctionem. Multæ delineantur species fabarum hinc inde à Botanicis, quas adducere longo ordine omnes, neque ad tractationem nostram, neque emolumenti quicquam adserit. Apud veteres, ut ex Dioscoride, Theophrasto aliisque videre est, celebres fuere: faba Ægyptiaca, Pontica, Arabica &c. Sub quibus & forsitan nostra Coffee latitat, quamquam varie hallucinentur Autores.

s. II.

Quidam nobiles Romani ab esu fabarum quasi quotidiano semperque grato acceptoque sortiti cognomina, ut ex Fastis ab antiquitate ad nos transmissis sic dictis Consularibus uberrime patet, quæ Criticis & Antiquariis relinquenda. Elucet ex his maxime Fabius Cunctator, Heros ille vincens Chartaginenses, de quo in proverbium abiit: Pauci dantur Fabii,

bii, multi Brutii, ordine inverso alio respectu nostro seculo adaptandum: Multi dantur Fabii, sine injuria dictum, nec pauci Brutii.

§. III.

Speciale illud nostri subjecti nomen varie scribitur & exprimitur, Criticis multam crucem fixurum, omne si velint, explanare. Quidam enim, antequam in pulverem redactum sit, nominandum esse censem Bunchum, Gallice Bon, quod posterius cum nostro Germanico Bohn aliquantis per convenit: Alii in pulvere redacto, alia & varia nomina imponunt, nempe Caffé, Cafè, cophé, cavé, cavet, cahué, caveah, chaube, chouna, chaona, aut cahuea. Turcæ aliique Orientales pronunciare solent Cahue, desumpta origine à verbo Cahuet, robur. Verum nos in hac tam intricata disquisitione voce apud nos notissima utamur, nimirum Coffee, qui aliter loquitur ad Orientales ablegandus; ubi forsitan criteria harum denominationum expiscanda.

§. IV.

Est vero Coffee, notante Meisnero, cui maximum hac in re fidem dedimus, aliis libris auctoriibusque, qui forsitan uberiori stylo hanc exoticam descriperunt fabarum speciem, jam destituti, fabarum quædam species, rotunda ex una parte, & altera plana cum fissura clementer incurvata in medio, coloris inter candidum & flavum subobscuri: involuta duplice cortice, interiori admodum tenui, & ejusdem coloris ac faba ipsa, exteriori vero sub nigro & satis crassfo. Verum ad nos defertur plerumque decorticatum

catum & præsertim illa sp̄cies, quam nostrates vocant: Levanter-Vohnen.

§. V.

Arbor, cuius est fructus, similis est Evonymo, teste Prospero Alpino in tractat. de Plant. Ægyptiac. vel etiam nostrati ceraso, tum in foliis & ramis, tum in magnitudine. Frutex enim est tenuibus ramis, exiguis foliis, æqualibus, crassis & semper viridescens cito tamen deciduis præditus, remanente fructu, donec perfectam maturitatem assequatur.

§. VI.

Ex omnibus terræ plagis, Arabia felix, fabas haſce profert, unde & à quibusdam fabæ Arabicæ nomine non malè donatur. Nascitur absque cultura in illius vastis campis meridiem versus. Hinc collectum Moram *Louheiam*, inque alias maris rubri portus vēhitur: Mox cymbis Geddam defertur maritimam Arabie Petreæ urbem ditionis Cheriffi Mekæ: illic navibus triremibusque inponitur, & ad maritimam itidem urbem Sves, duas & viginti leucas circiter Cairo distantem amandatur, quo singulis annis 25000 fassorum, quorum singulizoo. libras continent, camelis apportari solent.

§. VII.

Ortus nostrarum fabarum Coffee, quando nimirum in usum vocarint Orientales, multis fabularum involucris est intertextus. Plurimi in eo convenient, quod uno loco citius, quam altero innotuerit. Si vero fides historiis non deneganda: à duobus tantum circiter seculis hic potus esse incepit, quanquam &

& de hoc adhuc lis sit. Illud interim certum est; ab Arabibus primo transisse ad Turcas, à Turcis denique ad alios populos, quin & ad nostram Germaniam. Postquam enim Sultanus Helim debellasset Aegyptum anno scilicet 1517. ubi illius usum à longo jam tempore institutum deprehenderunt Turcæ, notitate allecti primirus & has fabas inter cimelia retulerunt sua, succedente vero tempore uberiorique harum fabarum apparatu, in vulgarissimum abire ceperunt usum. Nostris vero oris quam primum innotuerint, res est incerta, quidam circiter octoaginta, nos vix triginta dinumeramus annos,

§. VIII.

Modus & tempus potandi & præparandi nostrum infusum, uti apud Orientales, ita & apud nostrates variat; quidam enim mane statim manducatis quibusdam buccellatis aliisque panibus artoptitiis, quos Futier & Quaquai vocant, iteratum craterem, quem Fingeans nominant, haurire ita tepide solent: quidam statim post cœnam unam vel alteram patinulam, conjuncta fumisfuctione tabaci, sorbent: qui posterior mos nostris Germanis planè solennis. De sacharo vero, lacte vel aromatibus quibusdam, ut cinamomo, caryophyllis, cardamomis & similibus, quibus corrigere & vires exaltare sive somniant nostrates, an Orientalibus quoque in usum veniant, silent auctores.

§. IX.

Torrefaciendi modus tum Orientalium tum nostratium unus est. Accipiuntur nimirum fabæ Coffee,

()

Coffee, qua minori quantitate eo melius, sartaginiæ, aut machinæ adaptatæ, igni carbonum probe sine flamma accenso injiciantur. Observandum vero, ut statim calefactis fabis, sedulo agitentur, donec semi-ustulatae & pingues appareant, colore castaneo & umbratili. Labore illo peracto contundendæ & in pul-verem subtilissimum sunt redigendæ: Non adeo minute contusæ orientalibus placent; Gallis vero ita tenues, ut subtilissimum etiam cribrum subire queant, præsertim pauperibus, qui ita præparatas includunt thecis sternutatoriis, & nonnunquam naribus benefaciunt. Hæc in antecessum de fabis nostris delibare operæ pretium duximus, nunc ad harum anatomiam ipsam, ubi ignis & Aqua sufficiunt.

Caput II.

De Examine Chymico Fabarum Coffee.

§. I.

CAnon vulgaris est: Ex quo aliquid sit, & in quæ resolvitur, ex illis constat. Sistunt autem fabæ nostræ principia oleoso-pinguia, copiosa gummatoso-mucilaginosa, multaterrestria, parcus salina acidula & alcalia fixa; id quod ex analysi sequenti inclarescit.

Experiment. I. Esto itaque primum experimentum nostri subiecti de gummatoso-mucilaginosa parte, quam præbuit libra I. pulverisatarum fabarum nondum torrefactarum adfusa aquæ pluviali sufficiente

B

quan-

quantitate & leniter manica Hippocratis expressarum
& iterum inspissatarum pependit 3vj. & terræ reliquit
3x circiter.

Experiment. II. Destillatione ex retorta vitrea
arenæ impetravimus à libra I. fabarum nostrarum
tus aciduli salini cum phlegmate 3iij^s odore coffee-
no & sapore aliquantulum inprægnati.

Experimentum III. Eadem hac destillatione
sub vehementiori ignis gradu fluxit tandem decanta-
tum illud oleum empyrevmaticum spissusculum &
tenuius summe volatile & quasi ignificum, ad quanti-
tatem dedit libra I. 3i^s, quod totum nostrum infusum
deturpat, ut unicuique ex illius usu non poterit esse
obscurum; siquidem divisione hujus quantitatis olei
facta, ad 3i computantur fabarum 3ij. gr. viij. five gutt.
48. olei empyrevmatici.

Experiment. IV. Caput mortuum five princi-
pium terreum calcinatum præbuit patum sal alcali
fixum, utpote vix 3sem. Quæ omnia quivis inven-
turus, si experimenta hæc sibi sumat tentare.

V. Experimenta de fuligine, quam torrefaciendō
reddunt nostræ fabæ, copia illius hic destituti, non
damus; quam tamen quisque facile ex popinis illis
splendidissimis (Coffee-Häusern) v. g. Lipsien. ubi per
annum aliquot centenarii fabarum torrefaciuntur, im-
petraturus; modo experimenta juxta Dissertationem
inauguralem elegantissimam D. Leutvveinii de Ful-
gine Altdorfinæ anno 1722. habitam instituat.

De aliis nostri infusi ingredientibus, aqua nimis
rum, sacharo, ne post Homerum Iliada scribere videa-
mur, adi sis Dissertationem Inauguralem de infuso
Thee Doctissimam Erfordiæ anno 1721. à Nobilissimo
& Experientissimo Lohmeyero, Artis Medicæ Licen-
tiato, amico meo longe suavissimo habitam, ubi eru-
ditè, ut lolet, de iisdem differuit.

Cap. III.

De Usu fabarum Coffée diætetico & phar-
maceutico.

Missis hisce sectionibus Chymicis, etiam ad usum
nostræ subjecti diæteticum & pharmaceuticum
provolamus. Ante omnia vero nos sumus persuasi,
salubrius nostrum fore infusum leniter saturatum, la-
ete adhibito bene bulliente ob pinguedinem molliter
oleosam, quod empyrevmaticas & orgasticas nostri
infusi particulas paululum absorbet, obtundit atque
involvit ; quam nuda cum aqua præparatum. Quod
ad dosin, illa optima videtur, qua ad ȝj. fabarum tor-
refactarum lib. ij. aquæ emergit infusum.

Mos etiam ille non est improbandus quorundam
minus delitiis gulæque servientium, qui ex fabis non
dum torrefactis tale decoctum vel cū vel sine laete

parant leniter sacharatum; quod egregiam suam efficiam involventem & nutrientem, quin & sine lacte biliosam faburram temperantem satis superque exserit, uti & nos plura de hoc paulo pcst.

S. III.

Sunt, qui ex mera, nescio qua opinione, vim quandam fabarum nostrarum diluentem & fluidificantem ad cœlum usque vehant; cum tamen eadem admodum annihiletur per largiorem harum fabarum commixtionem; Siquidem in tali usu incrassans potius sanguinem & deobstruens alvum efficacia in propatulo est, & exigua illa vis diluens, non ex fabis, sed ab aqua potius dependet. Vid. Celeb. Alberti Introductio in Mat. Med. p. 394. Hinc infusum Thee longe melius est scopo hoc impetrando, uti jam monuit Doctissimus Lohmeyerus in supra allegata differentiatione, nisi forsan quis oleum velit igni adfundere.

§. IV.

Probare etiam non possumus illam methodum hinc inde in libris practicis à celeberrimis etiam viris obviam, qua nimirum infusum Thee & Coffée coniunctim, quasi unum idemque diluendi & diapnoen lenem promovendi scopo, præsertim commendant in febribus. Toto cœlo differt nostrum ab infuso Thee, tum ratione ingredientium, tum effectu & crasi longe alienum, id quod paulo curatius animum advertenti satis abunde dilucescit.

§. V.

De Usu nostri infusi quod ad temperamenta & vitæ

vitæ genus, non habemus, quod multi simus; siquidem ab hoc si temperandum, pauci temperant & usus facile cedit in abusum. Interim iis, qui de temperamento phlegmatico filum trahunt, aliqualis nostri infusi usus non adeo nocivus deprehenditur, deinde cholericis minor, melancholicis & sanguineis minimus. Vitæ genus sit mobile, laboriosum, diæta molliſ & cibi evpepti, neque multum vini superbibendo.

§. VI.

Ad pharmaciam paucissima sunt & ne hæc quidem omnia fida & certa. In vertigine laudatur à Willifio & datur formula sequens:

Rec. rad. pœon. mar. 3ij.

ſterc. pavon, albifl. lib. 8.

ſſri albifl. 3ij.

M. F. pulv. cochl. 1. pro dos.

bis in die superbibendo haust. decoct. salviæ, roris marini, Coffee Tinctura imprægnati; Vix credibile est, inquit, quantum ab hoc remedio juvamenæger receperit, post mensem sanus evasit.

Vix mihi credibile videtur, profecto non effectit tinctura Coffée, sit fides penes experientiam.

§. VII.

Potus assiduus Coffée nonnullis passione hystericis affectis emolumento fuit, inquit Ettmullerus, quem Purcellus sequitur.

B 3

Sed

Sed nos nemini facile autores sumus adfectum
hunc nostro infuso posse deliniri, assiduum certe usum
dissuademus, uti & hoc, quod Cole refert, potum Cof-
fee & fumisuctionem Nicotianæ ad prævavendam a-
poplexiam multum facere ; dubii erit eventus.

§. VIII.

In asthmate omnium maxime certissimeque in-
flationem mirum in modum cicurat compescitque
potio Coffeee , inquit Musgrave apud D. Allen in Sy-
nopsi universi Medicin. p. 159. ubi plura ejusmodi fa-
rinæ.

§. IX.

Scopo laxandi; Rec fabarum nostrarum non tor-
refactarum ʒj. pulverisentur, adde ſſri parum, coquan-
tur, percolentur; bibatur tepide, folvit alvum blande,
& enema quoque constituunt cum brodio carnis pau-
lulum falito. Futile est illud assertum, quod & infu-
sum cum aqua de torrefactis etiam hoc præstet , cum
omni experientiæ refragetur, niſi in admodum dispo-
ſitis aliquantisper dejiciat.

§. X.

Item. Rec. Fabar. Coffée ʒj.

Rad. GlycIRR. ʒβ.

Aquæ simp. lib. β.

Coque & percola. Tepide ita potum in tuffi humo-
roſo mire prodest. Involvit materiam viscidam pri-
mis viis hærentem, & ad screatum disponit atque fa-
cilitat, quanquam & glyzirrh. ſuum addat ſymbolum.

Caput

Caput IV.

De Abusu Fabarum Coffēe.

§. I.

Magnæ utilitatis & longe dignioris consideratio-
nis in medicina est abusus disquisitio, quos sci-
licet vel eminus inferre vel saltem sufflaminare vale-
at morbos. Longum esset ire per singulos vel totam
pathologiam huc accersere: siquidem constat, non esse
unum, non duos, non deceni morbos tantum, quibus
infestari possunt infusi nostri nimii amatores; sed no-
tabiliores, sed notiores huc maxime faciunt.

§. II.

Insimul & hoc venit animadvertisendum, quod di-
recte ita fieri, non sit nostra opinio, quum contrari-
um doceat quotidiana & immenso numero revera ad-
miranda experientia, quod non semper obvii sint
ejusmodi affectus, qui ex vitiis diætæ, crudis, cras-
sis, fermentescibilibus non possent non quotidie affa-
tim cooriri. Vid. Illuстр. Stahlii Introductio general.
ad praxin p. 26.

§. III.

Beneficio nempe naturæ omnino debetur, vel
maxime motibus illius vitam atque sanitatem præ-
stantibus, conservantibus, secretoriis illis & excretori-
is, ne corpus nostrum magisque massa sanguinea per-
se ad interitum ruens, variis ingestis, esculentis & po-
tulentis præceps reddatur,

§. IV.

Manet interim tamen firmum, verum atque verissimum, quod heterogenearum antea vel inconsuetarum etiam cum levi aliqua nausea ingestarum rerum injurgitatio, longe majorem vim inferant economiae nostrae vitali, quam alia crudiora, duriora, dyspepta. Vid. Stahlii Theor. med. vera. p. 955.

§. V.

Non immerito huc quadrare videtur illud in Scholis usitatum; effectus testatur de causa, Conqueruntur nimirum nostri infusi novitii magis quam habituales, detremore, gravitate artuum, vigiliis, ex usu maxime pomeridianio; hinc de quoquaque tremulo verba nostratium: Er hat gewiß viel Coffee getrunken/ weil Er so Zittert. Dilucide patet abhorre nostram naturam hisce haec tenus minime adsuetam; unde trepidatio, sensatio quædam tremulo-gravativa, vigiliæ, usque dum illud sibi noxiū, etiam supervenientibus motibus febrilibus quibusdam, & naufragosum convenienti via & exquisita energia eliminari.

§. VI.

Non grave erit, præsertim curiosioribus notabile quoddam exemplum ex anno 1717. quum Lipsiæ tegebamur studiis districti, audire, quod asserta nostra non parum inlustrat; Apparuerat tunc temporis inter amicos sub corona collectos Juvenis quidam Studiosus optimæ spei, temperamenti, ut jam videbatur cholerico-sanguinei, qui, uti eramus omnes, nondum bene

bene initiatus atque delibutus nostro infuso, extem-
plo corripiebatur, haustis quatuor vel quinque crate-
ribus saturatissimo infuso, ut ibi moris est, instructis,
convulsionibus spasticis, epileptico - tremebundis, ut
nos omnes attonitos quasi & casu tam præcipiti su-
spensos neque quid consilii, causa mali ex infuso de-
sumta, relinquere. Sciscitabatur post unum vel al-
terum diem inter nos de eventu; ad omnia bene se
habebat Juvenis studiosus, referebatque se paroxys-
mo remittente multa nigricantia ejecisse & malum
solutum. Hinc jam apposite dixit Ettmullerus: quod
scilicet tremor malum morbis sit convulsivis adfine,
in quo cum motu naturali & voluntario simul ali-
quid convulsivi concurrat; interdum quoque admo-
dum periculosum, quoniam facile in alios graviores
affectus nervinos, in paralyzin, apoplexiā, lethar-
gum, spasmin, degeneret.

§. VII.

Facile quisque videt, tum materialem, tum for-
malem atrocissimi hujus mali causam atque originem,
nec opus est in re tam manifesta prolixioribus de-
ductionibus & evolutionibus immorari. Obiter no-
randum, quod infusum nostrum à subjectis maxime
inconveniens & cum nausea potum, si non tremores,
si non convulsiones, profecto vomitus producat enor-
mes & iterum iterumque recurrentes, uti ex Obser-
vationibus quotidianis hinc inde animum advertenti
liquido dilucescet.

C

§. VIII.

Nimius nostri infusi usus nonnunquam obstrunctiones mensium, hæmorrhoidum causatur, ut ex sequenti exemplo nos habemus compertum; Matrona quædam nobilis hic ante paucas abhinc septimanæ annorum circiter triginta temperamenti sanguineo leviter cholerici largiori & ipsiori nostri infusi usui svasu horratuque quarundam fæminarum non vilioris conditionis, indulgens, post aliquot menses conquerebatur de doloribus circa ventriculum spasticis & hypochondrium sinistrum versus punctoriis, & frustra exhibitis stomachicis concentrationibus malum mutatur in deterius. Nos advocati deprehendimus majoris quid momenti subesse, horripilatio enim continua recurrens cum æstu quodam volatico, pulsus magnus & frequens, & gravitas artuum atque prostratio virium non boni ominis erant indicia. De negotio mensium prima quæstione instituta, dicebat partiens ante tres septimanæ uberiori & largiori infuso coffee in summis delitiis habito evacuationem tum mensium, tum hæmorrhoidum plane sensisse nullam. Nos: quid? hæmorrhoidum. Unde hæ? partiens: post primum puerperium vigesimo tertio ætatis anno partu sub laborioso & alvo adstricta extricasse fibi illas hæmorrhoides internas & cum ipso lochiorum fluxu continuasse. Hinc factum sit, quod de eo tempore hac vicaria evacuatione instructa & semper illum fluxum hæmorrhoidalem uno vel altero die post menstrualem per tres vel duos dies observarit.

Jam

Jam vero omnia per spissum & creberrimum nostri infusi usum ad præceps mutata, nostrum sibi expectat auxilium.

§. IX.

Ex infusi nostri introducto usu quidam purpuræ albæ originem deducunt, sive illud miasma; quomo-
do vero tempora ortus purpuræ, quæ ab anno 1652.
observantibus eruditis Medicæ Artis Practicis, nata-
les desumit suas, & nostri infusi usus, qui longe re-
centior, concilianda, ipsi viderint. Illud interim cer-
tum est, a nimio & maxime spizzo nostri infusi usu
sexus sequior purpuræ albæ evadit opportunior.

§. X.

Sterilitatem nostrum infusum, uti vulgo tradi-
tur, inducere, sterilis & vana est opinio, omnique ra-
tioni & experientiæ contrariatur. Apage talia.

§. XI.

Anonymous quidam Auctor, referente Meishero,
observavit, nobilissimum Lutetiae virum pectoris
quodam morbo affectum, qui potu Coffee se leva-
tum iri' putavit; At econtra ab ejus usu peripnev-
monia prehensus, post paucos dies animam exha-
lavit.

§. XII.

Phthisicos quoque præpostero ejus usu obitum
suum maturasse jam adnotavit Meisherus in Tracta-
tu de potu Thee & Coffee p. 35. ubi & plura, quæ
circa abusum observanda, lectu non indigna.

C 2

§. XIII.

Et hæc sunt, quæ de fabis sic dictis Coffee, omisis quamplurimis, vel perperam commendatis, vel ex opinione magis, quam solida & experimentali scriptis, jam temporis necum habitans, proferre animum induxi. Ex quibus hinc inde non obscure arbitror colligi posse; earum sub infuso usum neque nimis appetendum, neque nimis pertimescendum, ubique sub cautela vulgari: Ne quid nimis, ad utrumque. Medicus quoque seculo obtemperatus, difficile usui, apud bonos sanitatemque suam cordi habentes, facile abusui imperaturus. Qui verus & genuinus nostræ Dissertationis scopus atque finis,

SOLI DEO GLORIA!

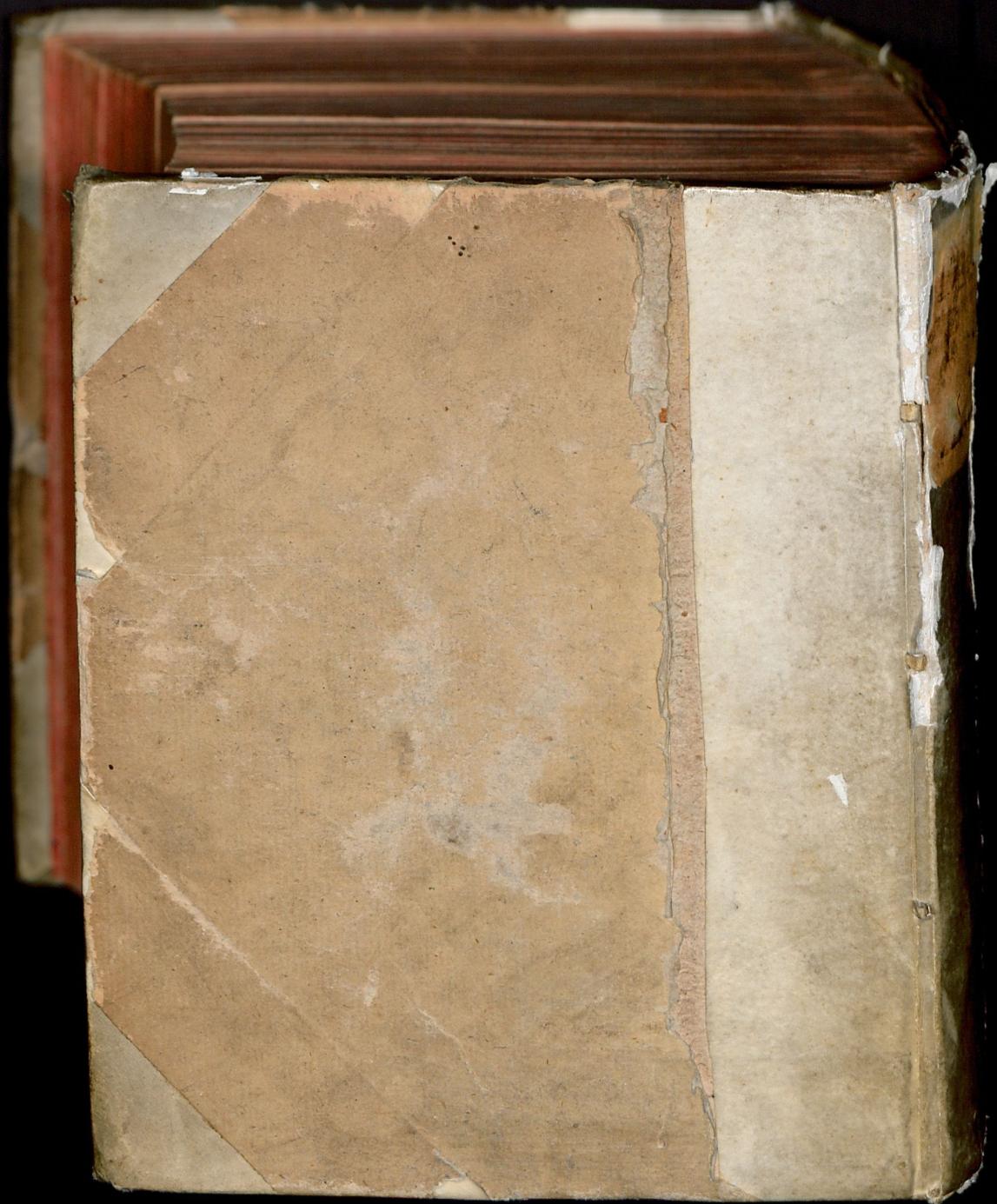

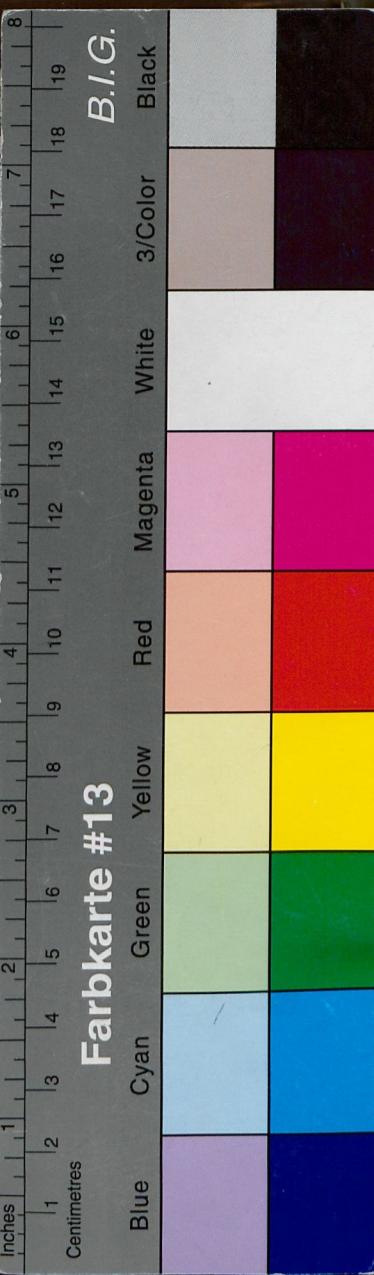
01 4 6505
7

hur 10. Stck 7A-706
bisher verknüpft

VDR

31.

**DISSERTATIO INAVGURALIS MEDICA
DE
FABIS COFFEE,
EARUMQUE
SUB INFUSO USU ET ABUSU,
QUAM**
 DIRIGENTE DIVINA CLEMENTIA AC GRATIA,
 RECTORE UNIVERSITATIS AC PRO-CANCELLARIO,
VIRO MAGNIFICO, MAXIME REVERENDO, PRÆNOBILI, AMPLI-
SIMO ATQVE CONSULTISSIMO,
**DOMINO
CHRISTOPHORO IGNAT.
DE GVDENVS, J.V.D.**
 INSIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV. CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC
 CELSS. PRINC. ELECTORIS MOGVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EJVSDEM.
 QVE PER THVRING. IN SPIRIT. SIGILLIFERO;
INCLITA FACULTATE MEDICA
 ALMAE AC PER-ANTIQVÆ UNIVERSITATIS ERFORDIENSIS
 GRATIOSE ANNVENTE,
 PRÆSIDE
DN. D. HIERONYMO S^{AN}UDOLFI
 EMINENTISS. ELECT. MOGVNT. CONSIL. ET ARCHIATR. FACULT. MEDICÆ
 AC PHILOS. ASSESSORE ORDINARIO, hujusdemque p. t. DECANO, n.n.
 CHTMIAE ET MATHEM. PROF. PUBL.
DNO PATRONO, PROMOTORE ET PRÆCEPTORE SUO COLEN-
DISSIMO,
PRO LICENTIA
 SUPREMOS IN MEDICINA HONORES AC PRIVILEGIA
 DOCTORALIA
 LEGITIME CAPESSENDI
PUBLICÆ ERUDITORUM DISQUISITIONI SUBJICIET
DAVID GOTTLÖB HEROLD, Hertzberg-Saxo.
 AUCTOR ET RESPONDENS.
DIE XVI. MARTII, ANNO MDCCXXIV.
 IN AUDITORIO MAJORI COLLEGII MAJORIS, HOR. CONSUEL.
ERFORDIÆ, Typis GROSCHIANIS, Acad. Typogr.